

XLVI. évf.

Cluj, 1936. november

Cenzurat.

11. szám

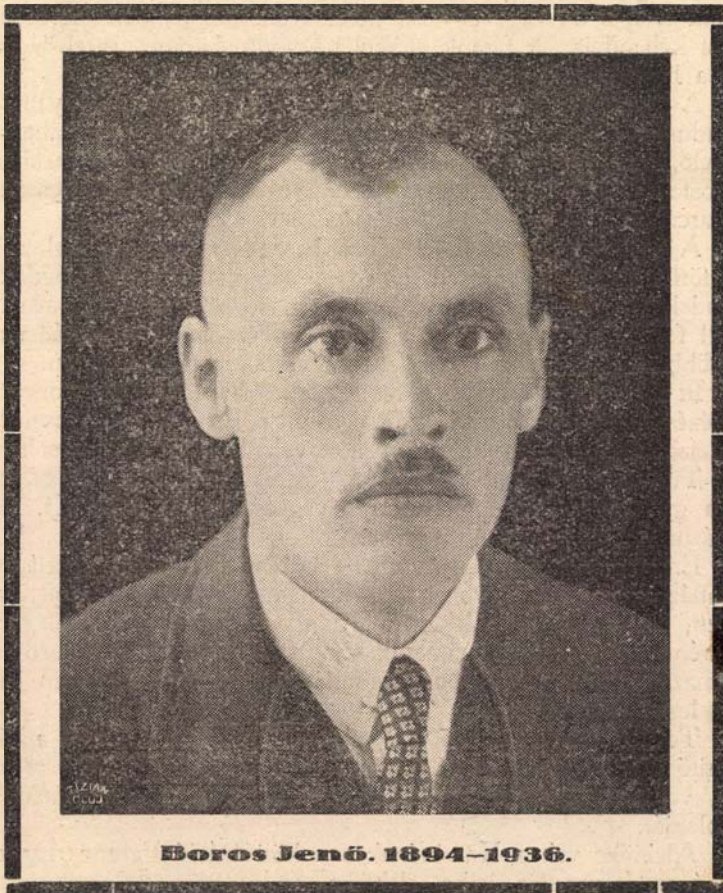
UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉBŐL

KIADJA A DÁVID FERENC EG. Románia

Alapította : DR. BOROS GYÖRGY.

Boros Jenő. 1894-1936.

Belépési díj 1000
Csal. előfizet. 10.

Boros Jenő.
(1894—1936.)

Megreszket a toll a kezemben, mikor e nevet leírom s fekete kerettel a multnak adom.

Adom azzal az erős meghagyással, hogy csiszolt márványlapra vésse fel a nevét s így mutassa fel mindig a jelennek, a jövő számára. Tudom, érzem, hogy a „multnak“ is nagy a felelősége, nehéz a terheltsége. Testben porrá lett elődök emlékeit kell aranykereteznie, fényképeket kell megőriznie úgy, hogy a mindenkori jelen eseményképekkel, ideálokkal legyen tele.

A jelen feledhet, a mult nem. Raktároz! Minket az emlékekről elfordíthat a küzdés, a gond, a harc, amelyet az étellel tolytatunk, a multnak azonban meg kell őriznie a sárgult foliansokat, a betemetett sírokat, hordoznia kell vállain a nehéz sírköveket, mert ezt mi megköveteljük tőle, s ha vagy egyszer hozzáfordulunk, minden kérdésünkre választ kell adnia. A fáraók sírjáról négyezer év múlva is felvilágosítást ad s a befömmött kutakról regéket mesél.

Amilyen sorban állunk a sírokat a temető kertben, olyan rendben adunk át mindent neked, Te nagy Mult, mindent magába szívó, követelő, éhes történelem, míg mi is majd karjaid közé menekülünk a sors ostorcsapásai előtt, s eggyé leszünk azokkal, kik a nemes harcot megharcolták már.

A jövő embere az ő jelenében beszélni kezd a multtal, s iskolánk történelméből olvassa a heroikus küzdelemet, s megismerkedik a „társadalom áldozatkészségével“, melyben évekig ez iskola állott, egy névvel fog találkozni, mely mellett áhitatos érzelmek között áll meg, s megdöbben a rövid élet lezajlásán, 42 esztendőnek történetén.

Itt élt és állta őrhelyét. Állt a nemes hivatásának lelkiismeretes betöltésével, lelkének odaadó készségével, s bár többször cserélhetett volna iskolát, azt elhagyni, melyben növekedett, nem tudta soha.

Turdenin született 1894-ben, ősi nemes székely családnak volt a gyermeke. Az elemi iskola elvégzése után, az I. G. Duca-i gimnáziumnak lett jeles növendéke.

Érettségi bizonyítványt 1911—1912-iki évben szerzett a duji főgimnáziumban. Az egyetemen mint német és magyar nyelvszakos végzett, közben volt a lóárkok lakója s végigküzdötte a világháború ezer rémét. Mint segédtanár s internátusi felügyelő 1919-ben nyert alkalmazást az I. G. Duca-i gimnáziumnál, hol 1921-ben rendes tanár lesz.

Tovább tanult s 1925 november hó 27-én megszerzi a lelkész-képesítő bizonyítványt. 1934 őszén mint igazgató vette át a főgimnázium vezetését s másfél évi buzgó, odaadó munkája után írjuk nekrológiát.

Alelnöke volt a Kaszinónak s a köri Dávid Ferenc Egyletnek több éven át vezetője, lelke, alelnöke.

Tanítványait végtelen szeretettel ölelte körül, s a legkisebb diák-
tól a legnagyobbig, mindenik szeretettel csüngött rajta, a fiatal igazgatón.

1926 decemberétől 1927 májusáig a párisi egyetemen gyarapí-
totta ismereteit, honnan visszavárta felesége s egy kis szőke gyermek.

Azok közé tartozott, akik csak szeretni tudnak, s kiknek meg-
jelenése, társalgása mindig kellemes, kedves és szeretetreméltó. Az
iskolában komoly tanár és igazgató, a családban jó férj, apa és mos-
toha apa, barátai körében igaz, őszinte barát. Benne barátai is veszi-
tettek annyit, mint a legközelebb hozzátartozói.

Gyakran látogatott el szülőfalujában, s boldog volt, mikor az
igazgató-lakás udvarára berobogott az öreg székely, az édes apja vagy
a testvérek közül egy.

Mindezekről már csak a múlt beszél, s mi megdöbbenve állunk
sirdombja mellett, melynek márványlapján csak ez a felirat állhat:

„Az igazak fénylenek, mint a nap a mennyeknek országában“.

—Ü—

„A DEVAI RAB.“

Kezén bilincs... annyi dicsőség után
Déva várában scnyved a „Rab“.
Gunyos kacajban hahotázhatik
A „nagy Beteg“ felett győzelmes had.
A „hatszabadság bátor Harcosa“
Az „Egy Isten küzdő Bajnoka“
Im letiporva, megláncolva már...
Börtöne ajtaján hétpecsétes zár!

A három híres régi vár,
A „kerekő“ hirdetik szavát,
A „kincses város“ vállain viszi
Nagy templomába „szeretett fiát“.
És mégis-mégis börtön a bére
Mártiroknak bus rabbilincse
Az osztályrésze annyi harc után! ?
Ujjonghat hát a „büñ“ nagy diadalán!

Kit nem tudnak legyőzni hitvitákon,
Mert erős és bátor a szava,
Kinek igaza clótt meghajol
A fejedelem, hazánk nagy Ura ;
Kinek lelke, mint égi fény ragyog
És csodálják kicsinyek, nagyok ;
Már, mint ősz aggastyán erőtllenül,
Megtörve, legyőzve börtönében ül.

És „Déva Rabja“ ott sem csüggedez.
Egy Istenében bizik és remél ;
Az elhintett mag — tudja hogy — kikel
S a lelkekben tovább fejlődve él.
A tisztult hitcszme : Isten szava.
Bilincseket tör nagy hatalma! ...
... Hiába hát minden, börtön, guny, kacaj,
Mert Üvé a nagy, a végső diadal!

Orbók Gyula,

Mit tanulhatunk Dávid Ferenc életéből?

Gondolatok november 15-én.

Az igazi nagyságoknak életéből és munkásságából mindig lehet tanulni. Dávid Ferenc élete és munkássága is telve van olyan tanulságokkal, melyek minden időknek szólnak. A sok megfigyelendő tanulságok közül ez alkalommal csak egyet ragadunk ki, mert Dávid Ferenc által sugalt tanulságok teljességét egy rövidke cikkbe nem tudjuk összefoglalni. Arra kötetek kellenének. Mi most csak az ő vallásosságával óhajtunk foglalkozni s azzal is csak röviden s különösen azzal, ami élete utolsó szakaszában jutott kifejezésre. Ez annál is fontosabb, mert Dávid Ferencről nemcsak az ellenségei, hanem hívei körében is téves nézetek voltak elterjedve. A múlt század második felében komoly unitáriusok is Dávid Ferenc vallását csupán észvallásnak (rationalismus) tekintették. Pedig Dávid Ferenc hite nem rideg észvallás, hanem az ész mellett az érzelemnek (a szívnek) és az akaratnak (a cselekvésre való hajlamnak) fontos szerep jut.

A reformáció alkalmával a főbbek között az a fontos kérdés is foglalkoztatta a lelkeket, hogy miképpen üdvözülhet az ember. A humanista gondolat véget vetett annak a hitnek, hogy ez a föld és a földi élet csupa rossz és megvetendő s csak arra való, hogy megszábaduljunk tőle, de azért nem törölte el az örök életbe vetett hitet. Megadta a maga méltóságát ennek a földi életnek is, rávezette az emberiséget arra, hogy a földi élet is Isten akaratából van, az nem csupán siralomvölgy, hanem egyik foka és alkalma a tökéletességre való törekvésnek, de nem vette el, sőt még kétségbe sem vonta az örök élet hitét. Dávid Ferenc az örök élet hitére fektette a súlyt tanításában. Az örök életnek osztályrészesei azok, akiket a hit és a jócsekedetek vezérelnek. A hit Isten ajándéka, hirdette Dávid Ferenc minden időben és ez isteni ajándék nem hagyta el őt sohasem, sem a dicsőség magaslatán, sem pedig a megaláztatás szomorú óráiban.

A halhatatlanság hitében az élet értékének komolysága és jelentősége domborodik ki. Dávid Ferenc éppen a halhatatlanság hite mellett ismerte fel a földi életnek jelentőségét és komolyságát. Ez állásponton a vallás nemcsak arra való, hogy az élet szenvedéseire enyhítő balsam legyen, nemcsak fájdalomcsillapító szer, nem ópium, avagy más narkotikum (érzéstelenítő szer), hanem életet formáló, tökéletességre vezérlő nagy isteni erő. Az unitarizmus egy magasabb társadalmi élet kifejlesztésére is a legnagyobb mértékben alkalmas. Igen, mert egy magasabb, igazabb társadalmi berendezkedés csak úgy képzelhető el, ha az egyes emberek valóban vallás-erkölcsi lények, vagyis ha tényleg és nemcsak névleg keresztények, vagyis Jézus követői.

Dávid Ferenc rávezette a vallásos lelket arra a nagy gondolatra és szerepre, hogy mit jelent Jézusnak embervolta. Addig azzal voltak a hittudósok elfoglalva, hogy mit jelent Krisztus és Isten volta. A Dávid Ferenc felfogása a Názárethi Jézushoz vezetni az emberi lelket s azt mondja: „Íme, itt a példa, ezt kövessed. Nem elég az

neked, hogy Krisztus meghalt a kereszten, neked magadnak is munkálnod kell az üdvösségedet. Lépj az Ő nyomdokaira, kövessed őt, mert őt követni, vele lenni, az üdvösség, az örök élet. Az ő beszédei lélek és élet s csak ezen az alapon lehet egy igazi nemes emberi életet elképzelni. Ebből származik minden jó nemcsak az egyéni, hanem a társadalmi élet szempontjából is.“

Csak szét kell hát néznünk ebben a nagy zürzavaros világban, a mai kor minden elszomorító jelenségei mellett látunk olyan mozgalmakat, melyek biztatnak, bátorítanak. Látunk olyan jelenségeket, melyek szerint különböző egyházak képviselői összejöveteleket tartanak az emberiség szent eszményeinek megvalósítása érdekében; dolgoznak, munkálkodnak, hogy az igazság és a szeretet eszménye megvalósulhasson ezen a földön.

Amidőn ilyenekről hallunk s ily történetekkel foglalkozunk, megerősödik az a meggyőződésünk, hogy Dávid Ferenc hite és áldozatos élete nem volt hiábavaló. Korának vaksága és elfogultsága őt börtönhalálra ítélte, de eszméi örökké élnek, örökké alkotnak. Dávid Ferenc lelke, szelleme s a nyomában keletkezett vallás részt vesz mindenben, ami az emberszeretet, az emberi főkéletesség, az Istenország eljövételét célozza.

Ne vonjuk ki magunkat hát e nagy lélek hatása alól. Az ő régi ereje és hatalma sokszorosodjék meg, ujuljon meg mi bennünk és mi rajtunk. Hadd jöjjön el, hadd valósuljon meg az Isten országa. Hadd ismerjük meg az igazságot: a hit és szeretet által már e földön az örökkévaló életnek részesei lettünk.

Benczédi Pál.

.....

JERTEK IMÁDKOZZUNK.

Kisfalumban a harang szól	Addig nem boldogul
Lágyan, szomoruan.	Ember itt e földön,
Minden hangja egy hívó szó.	Míg más Istent imád
Hallod-e óh, Uram?!	„Egy Istenen“ kívül.
„Igen! — szól az Úr.	Térjetek meg már,
— Hallom és még várok,	Embertestvéreim!
Míg ott lent a földön	Hiszen kisharangunk
Mocsok pénzt=imádók	Hangja titeket hív!
Hozzám, megnem térnek.“	

Értetek sir, zokog,
Titeket hívogat,
Jertek imádkozzunk,
Mentsük meg magunkat!

Ferenczy Ferenc.

Amire a gyermekek tanítanak.

(Bibliámagyarázat.)

Máté evangéliuma 18. rész, 2—3 vers.
 „Előhíván Jézus egy kis gyermeket,
 közéjük állítja vala azt, és monda:
 „Bizony, mondom néktek, ha meg nem
 tértek és olyanok nem lesztek, mint a
 kis gyermekek, semmiképen nem mentek
 be a mennyeknek országába.“

Az ember megszokta, hogy a végtelen nagyban, erősbén, a *rendkívüiben* keresse az élet fitkait, a fitkok zárait. Ezért az ember fut, fárad a rendkívüli után. Megmássza hegyóriások hóborította bérceit, megfékezi a pusztító elemeket, új bálványt állít magának gépe főkéletességében.

E nagy rohanásban, e szakadatlan hajszában elfelejti az ember, hogy Istent a végtelent, a mindenekfelett való Lényeket és Erőt nemcsak a külső nagyságban, hanem a belső finomságban, a rendszerben, az összhangban, a *lehetőségben* kell keresnie. A parányi nagyban benne van a jövődő vetésének képe, a hullámzó kalásztenger lehetősége. A rügyben benne él a jövődő gyümölcs édes ízének zamata, a szendergő, kicsiny, ártatlan gyermek lelkében a jövődő kornak, kialakulásának a képe.

Egy gyönyörű angol közmondás szerint: „A kezek, amelyek a bölcsőt ringatják, a világot uralják“. S valóban csodálatos intézkedés a gondviselő Istennek, — hogy királyok, uralkodók, tudósok és bölcsék, hadvezérek és törvénybírák, papok és államférfiak, munkások — művészek — mind bölcsőben, erőtlenségben kezdik a pályájukat. Mindenik reá van utalva az édesanyai szív szeretetére, az édesanyai kebel melegére, az édesanyai kéz áldó simogatására. Sokan gondolhatják azt, hogy lealázó ez az állapot és sor; az emberre pedig végtelen bölcsesség, a jövődő fejlődésének záloga van az isteni gondviselésnek ebben az intézkedésében. Az ember lelke rendszerint betelik csalódással, kiábrándulással, fásultsággal, fáradtsággal e földi életben. A földnek, a kornak mindennapi részletkérdései lefoglalják az embert; lelkét szabad szárnyalásában megakasztják. Most gondoljátok csak el, mi lenne a világai, ha nem rózsásarcu csecsemők születnének e világra; csecsemők, kiknek mosoly a tekintetük, szeretet a napsugaruk, egy világműködő felfedező ut előjátéka bukdácsoló léptük, amellyel megindulnak s egy új világ örömmüzenete csacsogó beszédük? Mi lenne e világgal, ha helyettük mind komor, öregedő arcok születnének, kik magukkal hoznák előéletük előítéleteit, kicsontfosdott, megjegecesedett véleményeit, gyűlölségét, fájdalmát, kapzsiságát, fájó lemondását s lehangoló tapasztalatait? Milyen más lenne a világ, amelyből kimaradna a gyermekjáték, a gyermeki rajongás, tanulni vágyás, szeretet; ez az örök reménység s boldogság forrása a küzdő emberiségnek.

Isten nagysága itt tündöklék fel a legnagyobb fénnel a legszertőbb gondoskodással.

Nagyok Isten csodái az égbenyuló, hókoronázta bércek kijelentéseiben, tengerek, folyók kijelentéseiben. Mindezek egy-egy részt sugároznak az isteni nagyságból. De a gyermeki lélek adottságaiban maga az Isten szól hozzánk a bennerejlő áldott lehetőségek által.

E drága tiszta gyermeki adottságok lehetőségeiben feltárul előttünk a megváltás, szebb, boldogabb jövődő Istenországának ígérete, képe, lehetősége. A gyermek más szemmel, a lelkesedés, lélek szemüvegén keresztül nézi e világot. Örvend a csillogó értéktelen kőnek, a színes papirosnak, az eget átölelő tarka szivárványnak, a nyiló virágnak, mert a szép *önmagáért* tetszik neki. Összerótt fácskákból házat, butort épít magának, a fövényből várat s nem a *birtoklásban*, hanem az alkotásban leli gyönyörűségét. Szíve őszinte, beszéde lelkes, bizik mindenkiben, hiszen mindenkinék.

Mennyi áldott adománya, mennyi boldog ígérete tárul fel a gondviselő Istennek a gyermeki lélekben, mennyire igaza van Jézusnak, amikor azt mondja: „Bizony mondom nektek, ha olyanok nem lesztek, mint a kis gyermekek, semmiképen nem mentek be a mennyeknek országába.”

Hogy szeretnénk mi sokszor ilyenek lenni! Odahagyni küzdelmet, vagyont, címet, hirt, dicsőséget, tudományt, világi hiábavalóságokat s önfeledten beleolvadni mégegyszer a gyermeki játék boldog örömébe, lázas alkotásába!

S ehelyett mit csinálunk mi „nagyok” a gyermekkel? Naiv szép hitét elraboljuk tőle. Megtanítjuk, hogy vannak *ellenségek*, akiket gyűlölni kell. Megtanítjuk örömet találni abban, hogy más játékát *elrontsuk*. Megtanítjuk, hogy *különbség* van a jólöltözött s a rongyos gyermek között. Megtanulja tőlünk, hogy az *igazat* nem jó mindig megmondani; néha faragni kell, néha ékesíteni, néha elvenni belőle, néha hozzátenni. Megtanítjuk, hogy nem az az igazi hős, aki minél szebb „játékot” *csinál*, hanem aki a legtöbbet *elveszi*, még akkor is, ha csak azért, hogy elrontsa. Napban, szivárványban, virágban gyönyörködő ártatlan kis szívét rendre a mesterséges mámor, hamis élvezetek kába utvesztőjébe hívjuk s mikor ezeken végigment, sorban még Istenben való hitétől is megfosztjuk. Lerántjuk lelkének égi szárnyait, hogy soha többé lelkével a földről fel ne emelkedhessék, de ennek szennyében, porában járjon velünk egy sorban.

Testvéreim! Atyámfiak! Évezredek óta törekszik az ember, hogy *saját* eszményeit, szenvedélyeit, bűneit, fogyatékoságát nevelés címén gyermekébe verje. E jézusi szónál álljunk meg egy percre. Fordítsuk meg egy röpke pillanatra ez évezredes folyamatot. Próbáljunk meg a Jézus fátylaja világánál a gyermeki lélekbe tekinteni. S ha úgy találjuk, hogy onnan tanulhatunk szépet, nemeset, felemelőt; ne szégyeljük ezt a tanulást, hiszen Jézus mondja: „ha olyanok nem lesztek, mint a kis gyermekek, semmiképen nem mentek be a mennyeknek országába.” Hátha ez az eddig számba sem vett ajtó odavezet minket. Amen.

Kövári Jakab.

Az első unitárius esperesi vizsgálat Bucureștiben.

Már a világháboru előtti időben is többször hangzott el figyelmeztetés szóban és írásban arra vonatkozólag, hogy a Regátba szakadt unitárius hivekre gondot kell fordítani s ki kell terjeszteni a figyelmet azokra is, akik hosszabb-rövidebb ideig, csak átmenetileg tartózkodnak ott.

Hosszu időn keresztül egyházunknak a gondoskodása csak annyiból állott, hogy azon lelkészeket felhivta gondoskodásra, kiknek egyházközségéből az illetők eltávoztak.

Ma már fájdalmasan tudjuk, hogy ez nem volt elég. Sokan voltak, akik szülőfalujukba nem tértek vissza. Bucureștiben vagy más helyen letelepedtek, családót alapítottak, meggyökeresedtek, de akárhányan anyanyelvüket egészen elfelejtették, unitárius hitüket eldobták maguktól, más egyházba olvadtak bele. Vagy ha a szülők ragaszkodtak is unitárius hitükhöz, ma már szomorúan kell megállapítani, hogy egyes felekezetek egyik-másik családban, nem egy esetben, 5—6—8 gyermeket kereszteltek el, kiknek unitáriusoknak kellett volna lenniök.

Egyházunknak vérvesztesége ilyen vonatkozásban ma már meg sem állapítható.

Vége egyházunk vezetősége is belátta, hogy a regáti unitárius misszió élére embert kell állítani. Tudjuk mindannyian, hogy Lőrinczy Dénes lupeni-vulcani lelkész szívesen és nagy kedvvel vállalkozott a regáti unitárius misszió megszervezésére. Három és fél évet töltött București székhellyel a Regátban, meg aztán közelebről lelkes és önfeláldozó, munkássága méltó jutalmául, a tekintélyes turdai egyházközség nagy szótöbbséggel lelkészévé választotta.

Ez a körülmény arra indította Lőrinczy Dénes lelkészt, hogy három és félevesi missziói munkálkodása hivatalos megvizsgálására kérje a Mélt. és Főtiszt. Püspök urat, mielőtt új állását elfoglalná.

A Főtiszt. Püspök ur e sorok íróját, mint a Bucureștchez legközelebb fekvő egyházközség esperesét és Benedek Gábor egyházköri jegyzőt bízta meg, hogy az első esperesi vizsgálatot, három és félelve visszamenőleg, a bucurești missziói egyházközségben megtartsák.

A megbízottak szívesen vállalkoztak a munkára s szept. 5—7. napjain a vizsgálatot elvégezték. 5-én az összes számadásokat, minden esztendőről külön, részletesen megvizsgálták, az irattárt, anyakönyveket, iktatót, keblbi tanácsi és közgyűlési jegyzőkönyvet s egyéb könyveket, általában az egyházi életet minden vonatkozásban számbavették. 6-án istenfiszeleteket s utána közgyűlést tartottak, a nap főbbi részét a hivek között töltötték, látogatásokat is téve. 7-én a végzett munkáról jegyzőkönyvet vettek fel s azt a Főtiszt. Püspök urhoz tereltesztették.

A kiküldött esperesi vizsgálószerk megállapította, hogy a számadások, irattár s mindenféle könyvek mintaszerűen rendben vannak. Lőrinczy Dénes lelkész missziói elhivatással, lélekserinti munkát végzett. A missziói egyházközség megszervezésével, a hivek személyes felkeresésével, agitációs tevékenységével, estélyek rendezésével, szor-

ványok látogatásával stb. szinte az emberi erőt meghaladó módon dolgozott. A bucurești magyar életben résztvevő, más felekezethez tartozó egyháztagek szeretetét is megnyerte s magának és állásának tekintélyt szerzett. Igen természetes, hogy ebben a munkában az egyházközség férfi- és nőtagjai közül többen fáradhatatlan hitbuzgósággal és nagy egyházszeretettel segítségére voltak, kiknek nevét csak azért nem említjük, nehogy valakit kifelejtve, akaratunk ellenére bántódást okozzunk. De elismerésünket és hálás köszönetünket ezen a helyen is kifejezzük.

Ezt a köszönetet lelkészafia is kifejezte a hívek még kicsiny seregével szemben, midőn a közgyűlés keretében lemondását hivatalosan bejelentette és tőlük s különösen vezető munkatársaitól elbucsuzott. Kedves, fölemelő mozzanata volt a közgyűlésnek az, amikor egyik egyháztage váratlan felszólalására a bucurești unitárius missziói egyházközség első kiváló lelkészét egyhangulag örökös fiztetébeli lelkészévé választotta.

Ez a közgyűlés ugyancsak egyhangulag kérte a Főfisztt. Püspök urat, hogy a távozó lelkész helyébe a szintén több nyelvet beszélő Lőrinczy Géza lupeni-vulcani lelkészt nevezze ki.

Valamint kifejezte a közgyűlés azon óhaját is, hogy ezután minden évben a bucurești missziói egyházközségben és az esperesi vizsgálószték szabályszerű vizsgálatot tartson s e célból kérte, hogy a treiscauni egyházkörhöz csatoltassék.

Amilyen örömmel jegyezzük fel azonban a lendületes munkát a szervezésben s a vezető és hitbuzgó egyháztagek segítségét, éppen olyan őszinteséggel kell szólunk arról is, hogy az 1200-at meghaladó felkutatott és összeirt lélekszámból az egyház iránt igazán érdeklődők száma aránylag csekély. Az istenfiztetelen kevesen jelennek meg, aminek a távolság és szegénység is lehet oka. Az egyház ügyei iránt nem érdeklődnek, amit talán otthon sem gyakoroltak és nem is szoktatták rá. Ha a lelkész otthonukban felkeresi, szóba áll velök és unitáriusságuk lényegére, követelményeire figyelmezteti, nem egyszer kell hallania, hogy ők lelkésszel, s éppen így sohasem beszéltek. Ami a szegényekkel és elhagyatottakkal szembeni mulasztásaink bünére emlékeztet. Az összetartásért nem lelkesednek, mert sohasem voltak igazán benne az unitárius közösségben. Nem vették emberszámba őket, hanem kinézték és lenézték s nem volt, aki védelmébe vegye őket. Unitárius öntudat és egyháziás érzés hiányában a szó szoros értelmében bujkálnak, nehogy egyházi terhet kelljen hordozniok. A lelkész nem találja meg őket ott, ahol tegnap laktak, vagy tudatos számításal letagadják a lakásukat.

Igy van ez sok más városban is, de kisebb mértékben. Gondoljunk el, hogy milyen más a helyzete s milyen nehéz a feladata a bucurești lelkésznek azokéhoz képest, akik minden hívüknek ismerik a kapuját, az ajtóját. S mennyire segítségére kellene mennünk minden tőlünk feltehető módon a bucurești lelkésznek, hogy a misszió a nevéhez méltó eredményt mutathassa fel s az unitárius érdeklődés, összetartás a lelkek őszinte, ellenállhatatlan vágya legyen. Bucureștiben nem könnyű az unitárius lelkész feladata.

Csak amikor tapasztalatból beszélünk és egyházi veszteségeinket siratjuk, csak amikor pl. a regáti misszió terén egyetlen lelkészünket lehetetlen feladat elé állítva látjuk, csak amikor bujkáló, templomkerülő, az egyháztól menekülő unitáriusokról kell beszéljünk, — akkor érezzük át, hogy egész egyházi népnevelésünket milyen sürgősen és milyen gyökeresen át kell alakítanunk; mennyire hivatásos, kötelességüket átérző, az unitárius ügyért magukat megtagadni is tudó önérzetes lelkészi nemzedéket kell nevelnünk.

Az első unitárius esperesi vizsgálószerk napokon át tartó munkája közben azt a meggyőződést szerezte Bucurestiben, hogy nem egy, hanem több emberre volna ott szükség, mert számtalan unitárius család él Bucurestin kívül is különböző helyeken, kiket egyháziilag szintén gondozni kellene. Egy ember pedig azt meg nem teheti. A régi, törzsgyökeres egyházközségek mindenikének rendszeres évi segéllyel kellene támogatniok a bucuresti missziót, mert az ők hiveiknek, a tőlük elszakadt tagoknak a lelki gondozásáról s minden irányu érdekeik felkarolásáról van szó. Tehetős embereinknek, egyháziaknak és világiaknak önként kellene segítségül menniök e misszióknak, mert veszendőben levő unitárius hiveinknek a megtarthatásáért sem a főhatalóság, sem egyesek részéről semmi áldozat nem lehet sok.

Bucuresti egyházközségünk a kezdet hihetetlen nehézségei között is jövőre gondolat, eredményt tud felmutatni, mert egyesek adományából és bérelt lakása vendégszobája jövedelméből rövid idő alatt 35.000 lej házalapot gyűjtött. Lelkes vezetőinek és kevés számú buzgó tagjának sokszor erejükön felül hozott áldozata és önfeláldozó munkája csak úgy lehet gyümölcsöző és kitartó, ha nehéz küzdelmükben az egész unitáriusságot hátuk mögött érzik.

Az első esperesi vizsgálószerk biztatást nyújtott, hogy vannak és lesznek, akik velök éreznek. S maga a vizsgálószerk is a bucuresti unitáriusok egyelőre kicsiny, de lelkes és reményteljes gyülekezéséből a jobb jövő hitével távozott.

Kovács Lajos.

NOVEMBERI ÉJSZAKÁN.

*Nagy elmúlások hideg szele
rohant ma künn, a föld fölött.
Tütköba, lopva néhány fára
az ezüst színű zuzmardból
csilingelő, szép díszet kötött —
s a novemberi éjszakákban
a fázó, sűrű köd nyögött.*

*Mint a halálnak fagyos keze,
végigsimit az ág között,
hajszolja, űzi az Életet
s nagyot rikolt az éjszakában,
de már az Élet megszökött —
s a novemberi éjszakában
a fázó, sűrű köd nyögött.*

*Majd felbogozta sik hátára
az Őszt és szállt a föld fölött,
vihogva, csunyan, kergetőzve,
rácsapkodott a bus árnyakra,
felüzlött minden ördögöt...
s a novemberi éjszakában
a fázó, sűrű köd nyögött.*

Székelgy Gyula.

A turdai ünnepnapok:

Lőrinczy Dénes beköszöntője.

Ez év október hó 4 és 5 napja ünnepe volt a turdai unitáriusoknak, sőt bizonyos tekintetben az egész Turda városának. Ekkor

volt ugyanis Lőrinczy Dénes lelkész beköszöntője, amely ünnepi alkalmat a főfisztelendő püspök ur annyira méltányolt, hogy személyesen iktatta be az új lelkészt és az ünnepélyen való részvétele alkalmával püspöki vizsgálatot is tartott. A püspök ur október hó 4-én reggel érkezett Turdára Lőrinczy Dénes lelkész és Ürmösi József püsp. titkár kíséretében, amidőn nagyszámu közönség élén Dr. Gál Miklós felügyelő gondnok fogadta üdvözlő beszéddel, a lelkészt pedig a lelkészi lakásban Adorján Géza egyházközségi főgondnok üdvözölte. Dél előtt 10 órakor pedig megkezdődött az istentisztelet, amelyen Lőrinczy Dénes ünnepiesen beiktattott a turdai lelkészi állásba. A templom előtt Adorján Géza főgondnok újból üdvözölte a főpásztort és az új lelkészt, mely ünnepies jeleneteket képben is megörökítettünk. A zsufolásig megtelt templomban a szokásos bevezető ének elhangzása után

Dr. Boros György püspök ur iktatta be Lőrinczy Dénest, Turda új unitárius lelkészét. Balról jobbra: Ürmösi József püspöki titkár, Hadházy Sándor egyházi pénztáros, Arkossy Tamás eszter, Dr. Gál Miklós képviselő, egyházközi felügyelő gondnok, Dr. Boros György püspök, Lőrinczy Dénes az új lelkész, Dr. Boros Györgyné, Weress Jenőné, Puksa Endréné, Gál Miklósné, Weress Zsófia.

Árkosi Tamás felolvasta a püspöki kinevező okiratot, mely után Lőrinczy Dénes buzgó imával emelkedik az eget urához s vele együtt emelkedik fel a nagyszámu közönség is, majd pedig Jak. II. 12 v. alapján álló egyházi beszédével lelkészi hivatásáról beszélve, gazdag programot adott a lelkipásztori eszményről és követendő eljárásról. A püspök ur pedig mély bölcsességtől áthatott beszédben mutatott rá azokra a feladatokra, melyek a turdai lelkészre várnak a vallásszabadság eme nevezetes városában. Az istentisztelet körében jól esett halanunk a „Turdai magyar dalkör férfikara“ és az „Unitárius vegyeskar“ énekeit, amelyet Erdős Mihály énekvezér vezetett. Istentisztelet végén az üdvözetek következtek, mikor is az egyházkör lelkész-kara, a vármegye és a város képviselője, egyházköztség, a nőkszövetsége, ifjúsági- és leányegylet, a különböző turdai egyházak és társadalmi intézetek fejezték ki üdvözetüket részint a püspök ur és az új lelkész iránt. Az elhangzott üdvözetek során sok érdekes eszme csillant meg s az a meggyőződésünk, hogy az új lelkésznek meg van a teljes felkészültsége a rája váró feladatok teljesítésére. Délután 300 terítékes bankett volt, amelyen több pohárköszöntőben folytatódott az eszmecsere tovább. Utánna pedig a Nőkszövetség gyűlése volt, melyen Dr. Boros György püspökné ömeltősága tartott igen tartalmas előadást. Este 6 órakor pedig templomi ünnepély volt. Ezen új lelkész tartott igazi mély buzgóságról tanuskodó imát, Dr. Varga Béla egyházi főjegyző pedig a vallás lényegéről igazán mély és tartalmas felolvasást. Az ünnepély művészi részében a helyi Magyar Dalárda férfi karának nagyszerű éneke, Sebe Ferenc kitűnő szavalata, Márkos Albertnek Szentmártoni Lenke által kísért művészi hegedűjátéka és Puksáné Boros Irén, a kiváló ének-művésznő magával ragadó éneke tették feledhetlenné az ünnepélyes pillanatot. Az ünnepélyt a Főiszt. püspök ur szavai zárták be. Másnap püspöki vizsgálat volt, amely már az egyházköztség belső ügye. *Jelenvolt.*

UNITÁRIUS NAPTÁR.

A Dávid Ferenc Egylet az első a naptárak kibocsájtásával. Az 1937 évi naptár a napokban jelent meg Benczédi Pál vallásánár afia kiváló, gondos szerkesztésében. A naptár felöleli az 1936-ik év összes unitárius fontos eseményeit, felsorolja a megjelent kitűnő unitárius műveket. Általános tájékoztatást nyújt minden unitárius ügyben, tudnivalókban. A humoros, felvidítő részek az anekdótatárban pompás élvezetet szereznek. Ezeken kívül a vásárok pontos, időrendű beállítása, az állami és egyházi ünnepek, valamint nevezetesebb unitárius évfordulók felsorolása, a naptári rész stb. stb. mindent megmutatnak, mindenben vezérfonalként szolgálnak mindenkinek úgy, hogy elmondhatjuk, egyetlen unitárius családnál sem szabad hiányoznia ennek a kitűnően szerkesztett naptárnak. Egyházunk Nyugdíjintézetéről Vaska Dezső afia kiváló közleménye nyújt tájékoztatást. A szépirodalmi részben Gyallay Domokos afiának egy rendkívül bájos, meleghangú novellája ad pompás izelítőt. Kérjük unitárius fiait, igyekezzék mindenki minél hamarabb megszerezni ezt az ajándékot, mert 12 lejért bizony ajándék. Elismerés és köszönet illesse ugy a D. F. E. választmányát, mint Benczédi Pál szerkesztő afiát és munkatársait.* *Hadházy Sándor.*

* Káhlfürst Imre nyomdatulajdonos afia áldozatos munkája tette lehetővé, hogy a nyomdai árak 30%/o-s emelkedése ellenére mi a naptárt a régi áron adhatjuk. Szerk.

Lelkészi kibucszulás és beiktatás Bucureřtiben.

A lelkeszi kibucszulás, beiktatás és őszi-hálaadási urvaország osz-
tás hármass ünnepe a Református Elemi Iskola dístermében dél-
előtt fél 11 órakor kezdődött. A hatalmas dísterem zsufoolásig meg-
telt az unitáriusok és más vallásu érdeklődők hatalmas seregével. Az
ünnepegen a Ref. Egyházközség által kiküldött bizottság élen meg-
jelent Kányád Béla református lelkes s a Magyar Evangélikus Egy-
házközség részéről Sexti Zoltán lelkes, kit istentiszteletről éppen ki-
jövő hívei nagy csoportja követett. Püspöki megbízatás alapján a ki-
bucszulás és beiktatás végzésére Kovács Lajos braşovi esperes lel-
kes jelent meg.

Az istentisztelet Kovács Lajos esperes előfohászával kezdődött,
majd gyülekezeti ének, Biblia-olvasás és újabb gyülekezeti ének után
Kovács Lajos esperes áhitatkeltő imája emelte a hívek lelket és val-
lásos érzését Istenhez. Közének után Lőrinczy Dénes távozó lelkes
mondott I. Mózes 45 : 5 alapján bucsubeszédet. Beszédében felvázolta
a missziói egyházközség eddigi történetét, azt a sok nehézséget, mellyel
meg kellett küzdenie s örömeinek adott kifejezést, hogy a kezdet ne-
hézségei ellenére is végre megindult a fővárosban az oly sok idő óta
nélkülözött unitárius egyházi élet. Megrázó szavakban ecsetelte a
misszió híveinek kötelességeit, melyek lelkiismeretes teljesítésétől függ
a misszió jövő sorsa s az ókirálysági magyarság egészséges lelki,
szellemi és nemzeti mivoltának megmaradása. Beszéde után Kovács
Lajos esperes megható beszéd keretében bucsuztatta a távozó lelkeszt.
Kifejtette az általa végzett munka jelentőségét unitárius és kisebbségi
vonatkozásban s Isten áldását kérte munka jutalmaképen elnyert újabb
mezőn kifejtendő munkásságára. Azután felolvasta Lőrinczy Géza ki-
nevezési okiratát s felhívta a lelkeszt beköszöntő beszéde megtartására.
Lelkes rövid ima után, I. Kor. 3 : 9 verse ezen szavai alapján be-
szélt : „Istennek munkatársai vagyunk“. Beszédében az alkotó munka
fontosságára hívta fel a figyelmet. „A mindenségben egy fenséges
Gondviselés munkája nyilvánul meg — mondotta, — melyet felismerni
s annak megvalósításában részt venni a legnemesebb emberi köteles-
ség. Mi Istennek munkatársai vagyunk, kik akaratunk szabadsága,
lelkiismeretünk intése, s legnemesebb emberi tulajdonságaink fejlesztése
által a szociológusok által megrajzolt s a hit szárnyain járó ember
előtt már évezredek előtt megálmodott Istenországa megvalósításán,
az igaznak a szépek és jónak a földön való tényleges elterjedésén
kell munkálkodnunk.“

Kifejezést adott azon reményének, hogy új munkamezején a szer-
vezés munkájában segédkezet nyújtó református egyházközség vezetősége
is segítségére lesz, mely reményét arra alapítja, hogy nevezett
egyházközség képviseletében papi ornátusban jelent meg egy bizottság
élen egy lelkes kollegája. Kifejezésre juttatta az ugyancsak papi orná-
tusban jelenlevő magyar evangélikus egyházközség lelkesével kapcsolatban
azon reményét, hogy az általa végzett szervezési munka alkalmával
szerzett tapasztalataival szintén segítségére lesz. Egyházi beszéd

Kérelem a Dávid Ferenc Egylet tagozataihoz. Az egylet központi választmánya felkéri a D. F. E. körében működő egyház-községi tagozatokat, hogy évi működésükről legkésőbb november hó 15-ig az egyházköri elnökség útján sziveskedjenek egy összefoglaló jelentést küldeni. Ez nemcsak az alapszabályokban foglalt kötelezettségek miatt fontos, hanem azért is, mert a jövőre fontos közművelődési adatul is fog szolgálni. — Ez uton kérjük hátralékos előfizetőinket, tagtársainkat, sziveskedjenek hátralékaikat még a közgyűlés előtt rendezni. Előfizetési díj 36 lej, rendes tagsági díj 60 lej, örökös alapítói díj 1000 lej.

A Câmpia-Turzii Unitárius Nőszövetség f. é. szeptember 13-án Vișoaran egy kedves táncmulatságot rendezett. A Nőszövetség ezen első missziói munkájához, lelkész irányítása mellett, teljes odaadással kezdett, amely fáradozásnak meg is volt a szép eredménye. Már a kora délutáni órákban kisebb-nagyobb csoportokban vonult át Câmpia-Turzii-ról az unitáriusság Vișoarara. Vișoaran özv. Biró Györgyné buzgó és áldozatkész hittestvérünk szeretettel fogadott minden érkezőt s lakását adta át a vendégeknek. Áldozatkészségét leginkább abban mutatta meg, hogy vendéglőjének tágas udvarát és két nagy termét ingyen adta át a mulatság megrendezésére. Isten áldja meg áldozatkész hittestvérünket s adjon minél több még sok hozzá hasonló nemeslelkű támogatót a mi kis épülő egyházközségünknek. Mielőtt a mulatságot megkezdtük volna, délután 3 óraker a református templomban unitárius istentiszteletet tartottunk, melyen mintegy 150-en vettek részt unitáriusok és reformátusok. Templomozás után a református elemi iskolában gyűlt össze a vișoarai unitáriusoknak egy kis csapata, hol a megszervezésről tárgyaltunk s meghatároztuk a legközelebbi istentisztelet idejét 1936 október 4-re, mikor őszi hálaadó ünnepet tartunk. Említésre méltó, hogy Kósa Mihály református lelkész legnagyobb szíveséggel engedte át nekünk a templomot istentisztelet tartására, minden hónap első vasárnap délutánján. Ács Endre református ig.-tanító és énekvezér pedig örömmel és szívesen ajánlta fel kántori szolgálatát minden alkalomra, mikor unitárius istentiszteletet tartunk. E helyről is hálás köszönetünket küldjük a nemes és megértő református testvéreinknek. Mulatságunk délután 5 óraker vette kezdetét egy tágas és kizöldágazott udvaron, hol zene, szerencsehalászat, bicsokdobás és más kedves szórakozásban volt része a közönségnek. A fiatalságnak reggel 6 óráig tánc volt. Ügyes háziasszonyaink kitünő büffével és jól készített vacsorával álltak a közönség rendelkezésére. A kitünően sikerült mulatság tiszta jövedelmét az építendő „Imaház alap“-hoz csatoltuk.

Sz. G.

Egyházi élet a goagiui egyházközségben. Az Unitárius Közlöny októberi számában említés történt, hogy Goagiuban szeptember 13-án szentelte fel a körü esperes az újjáépített orgonát. Azonban az a szép egyházi ünnepség, mely a fent említett időben és helyen lefolyt, azon szűkszavú tudósításnál jóval többet érdemel. A 26.000 lej összehozása — a hívek adakozó készségén kívül — Benczédi Ferenc lelkész és szeretetreméltó neje érdemének tekintendő. E szelidlelkű pap és rokonszenves neje még a szomszédközségbeli hitrokonokat is számottevő adakozásra bírta. A hitközségből eltávozottakat pedig írásban kereste fel lelkész fia. A legtávolabbi hitrokon is tekinthetően összegű adománnyal sietett a nemes cél megvalósítására. E szegénységgel küzködő egyházközségnek csakis így sikerült külsőleg is diszes, megfelelő szép kis orgonához jutni. A szép ünnepségen a kántori teendőket Tóth Vilmos, nyug. avramesti-i tanító végezte nagy szakértelemmel, ki a legszebb hangokat csalta ki a megjavított orgonából. Mélyhatású imát és prédikációt mondott egy zoltári textus alapján Dr. Kiss Elek teol. tanár, megállapítva azt a tényt, hogyha a szív is meg nem ujul az orgona megújulásával, akkor hiábavaló volt mindez a nagy erőfeszítés és áldozathozatal. Utána Tóth Vilmos „Neveddel ébredtek...” kezdetű szép szólója következett, ami után Katona Ferenc esperes mondotta el magasszárnyalású, buzditó orgonaszentelési beszédét. Hegyi Pál helyi kántor „Tudod mi a csillagos ég?...“ kezdetű énekszólója tiszta csengésű erős hangjával jó benyomást keltett, miután Benczédi Ferenc helybeli lelkész olvasta fel az orgonajavítás történetét szavakban és számokban. Ebből megtudtuk, hogy az orgona-alapra különféle gyűjtések útján begyűlt 200 lej híjával 26 ezer lej. Cioflec braşovi orgonaépítőnek ebből kifizettek 24 ezer lejt. A fennmaradó összegből az orgonatest két oldalára keretbe foglalt, deszkából kidolgozott, festett tulipándisznak készített egyik helybeli asztalos, hogy az orgonát legalább látszólag növelje és szépségét emelje. Megtudjuk, hogy nagy, nehéz és idegölő munka volt az egyházközség kicsinységéhez és szegénységéhez képest a szükséges összeg előteremtése. Az orgonajavítás történetének felolvasása után a nőkből, alkalmilag alakult helyi dalárda most másodszer szerepelt. Énekelte nagy figyelem mellett: „Óre a világnak“ kezdetű éneket. Ezután László Domokosné helybeli nő, kitünően szavalta el Farkas Ferenc, szintén helybeli földműves költőnek alkalmi, találó, szép versét. Majd Szász Dénes papjelölt énekelte Tóth Vilmos ny. tanító organakisérétevel kitünően iskolázott hanggal. Végül Firtos Irma leány szavalta el „A régi hárfá“ című verset helyesen, mély átérzéssel. „Áldott az Úr, a mi Istenünk“ kezdetű ének elénekelése után a templomi ünnepélynek vége lett. A hallgatóság lelkeikben megelégedve, hitben megerősödve távozott és majd foglalt helyet a község háza nagy termeiben, hogy testiekben is megelégedjék. Itt a Nőszövetség vendégelt meg mintegy 130 személyt, felerészben magára vállalva az ellátást. Isten áldása legyen az áldozatkész híveken és az adakozásra, nemes cselekedetekre buzditó vezetőkön. Fáradalmakat, kimerülést kipihenni szabad, jó és szükséges, de végleg ellankadni, mult idők dicsőségébe eltemetkezni soha nem szabad! Ilyen örömnépen is ez legyen a jelszó! *Jelenvolt.*

Rovatvezető: Ifj. Hadházy Sándor.

Uj alapító tagok. Utó Béla ny. lelkész, tb. esperes és Utó Lajos zenetanár beléptek 1000—1000 lejjel az alapító tagok sorába. A nemes példa bizonyára követőket fog találni!

Követésre méltó példa. Kuhn László orvostanhallgató 1000 lejt adott át Szent-Iványi Sándor teológiai tanárnak, hogy azt három szegény között ossza ki. A kiosztás megtörtént és bizonyára Isten áldása van a jó és nemes cselekedeten.

Mediaşi egyházközség hozzáfogott templomépítéshez. Bende Béla ifju lelkész széleskörű mozgalmat indított ez ügy támogatása érdekében egyházközségeinkhez, melyet az egyházi főhatóság és a Lelkészkör vezetősége is támogatnak. Mi is e helyen felhívjuk erre a nemes ügy támogatására olvasóink figyelmét.

A sabedi egyházközségünkhöz tartozó nagyszámu „mezősegi szorványok“ gondozására a főtiszt. püspök ur Nagy Sámuel lelkészjelöltet nevezte ki szorványgondozó segédlelkésznek Kökösi Kálmán helyébe.

Évmegnyitó a Teológia Akadémián. Október hó 3-án volt a Teol. Akadémia évmegnyitó ünnepélye. Az egyházi ének elhangzása után Gálfi Lőrinc teol. tanár tartalmas imát mondott, Szent-Iványi Sándor teol. tanár „Jézus gyógyításai“ címen felolvasott, Vári Albert dékán az új idők új követelményeit fejtette ki s a tanévet megnyitotta. Végül a Főt. püspök ur áldásával az ünnepélyes megnyitás lezajlott.

Beiratkozások tanintézetünkbe. A Teol. Akadémia V. évfolyamára beiratkozott 25 rendes- és 3 rendkívüli hallgató. Az előadások október 1-én kezdődtek. A clujii főgimnáziumba beiratkozott 190 növendék, akik közül unitárius 133, ref. 33, róm. kath. 18, ág. ev. 5, baptista 1. A mult évivel szemben létszámemelkedés mutatkozik. Az **érettségi** eredményről a következőket jelenthetjük: 1935/36-ban végeztek 9-en; az érettségi vizsgálaton átment 5 tanuló (55·56%). A régebben végeztek közül érettségire állott 2 tanuló, átment 1. A hat érettségizett közül unitárius 4 tanuló (66·67%). Ha az országos statisztikával összehasonlítjuk, mely szerint a sikerrel érettségizettek száma átlag a 30%-on alul van, főgimnáziumunk eredménye nagyon jónak mondható. — Az I. G. Duca-i főgimnáziumba beiratkozott 146 tanuló, akik közül 80 unitárius, 46 református, 19 róm. kat., 1 ág. ev.

Kedves meglepetés érte az őszi hálaünnep alkalmával a Chinuşu-i unitárius egyházközséget. *Máté Juliska* nyugalmazott tanítónő egy kétezer lej értékű, gyönyörű, ezüst urvacsorai serleget adományozott az egyházközségnek innen elszármazott, elhunyt szülei: néhai Máté Lajos tanító és neje Főris Juliánna emlékére. Amint az adományozó kedves szerénységgel megjegyezte, a tavalyi templomszentelési ünnepély alkalmával megfigyelte, hogy a meglevő urvacsorai felszerelésből egy ilyen serleg még hiányzik s ezt a hiányt kívánta pótolni jelen adományával. Az ősfalu a szülői érzés legőszintébb meglévével ölelte keblére hazalátogató gyermekét s szívből jövő szeretettel osztotta meg vele legdrágább lelki kincsét, az őszi hálaünnep magasztos örömét. Legyen e találkozás öröme s a felujult sok szép, édes-bus emlékek még sokáig rezgő hur az adományozó szívében, mely visszhangozza a hála, a szeretet, a megemlékezés legőszintébb, legembéribb, tiszta érzéseit számára. Ugyancsak ez alkalommal Kővári Jakab lelkész és neje Pálffy Margit, visszaemlékezve két esztendővel ezelőtt, a kisfiuk súlyos betegsége miatt szomorú kétség közt hányatott hálaadási ünnepükre; hálát adva Istennek, hogy a nehéz órákban velük volt s köszönetet mondva a gyülekezetnek, hogy festvéri szeretettel egy léleként velük érzett; „Kővári Zoltán Első-Segély alap“ címen, egyelőre ötszáz lej összegben alapítványt tettek oly céllal, hogy a gyülekezet tagjai betegség esetén, szükség szerint, abból orvosi- s gyógy-szer-költségre elsősegélyként kölcsön vehessenek.

Lelkészeiktatás Cheian. Október hó 18-án volt Kőkösi Kálmán megválasztott és kinevezett lelkész ünnepélyes beiktatása. A kis falu nagy örömmel fogadta az egyhanguan megválasztott lelkészt és mindent megtett, hogy az ifjú lelkész szerető otthon talájon az egyházközségben. Lovas bandérium fogadta s a politikai község nevében Nyitrai András üdvözölte az új lelkészt. A szép magyar stílusú templomban, midőn a buzgóságtól áthatott lelkek eléneklik a bevezető énekeket, Gombási János köri jegyző felolvassa a püspöki kinevezést tartalmazó okiratot s az ifjú lelkész a várakozás középpontjában a szószékre lép. Buzgó imával emelkedik az egek urához, majd pedig „Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem Istennek minden igéjével,“ alkalmi igéssel felszámolva az ifjú szív buzgósága és egy jól kidolgozott beszéd keretében bemutatkozik a szellemiségnek küzdő, lelkesedő bajnoka; földi életünkben nagy szerepet játszik az anyag. Am ez a legkevesebb, mert ha rövidlátó szemünkkel tultekintünk azon, ami a földre huz, sokkal nagyobb, csodálatosabb világot látunk, egy szellemi, lelki világot. Ennek megszerzésére az anyag csak eszköz lehet. Ezután Árkosi Tamás esperes főképpen gyakorlati utasításokat tartalmazó beszéddel iktatta be lelkészt hivatalába, különösen az alázatosság, határozottság és ügyesség gondolatát emelve ki. A nagy számban megjelent köri papság szeretettel ölelte keblére. Bíró István lelkész tolmácsolta a papságnak szeretettől áthatott üdvözlését. Azután az egyházközségben levő szervezetek üdvözölték, Kereki András a presbitérium, Dacó Imre a dalárda, Nyitrai András a Népfőiskola, Gálfi Miklósné a Nőszövetség, Gálfi Erzsike az iskolás gyermekek nevében. Új lel-

kész minden üdvözlésre szeretettel válaszolt és kérte a hiveit, hogy munkájában támogassák, segítsék. Délután a közös ebéden sok szép gondolat hangzott el. Adja az Isten, hogy az új lelkész és eklézsiája között a megértés és fejlődő munkásszeretet mindvégig megmaradjon. *Jelen volt.*

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejthetetlen emlékü férjem elhunytával részvétükkel felkerestek, ezúton fejezem ki hálás köszönetemet. *Özv. Boros Jenőné.*

40 éve annak, hogy Lumière Lajos Párisban föltalálta a mozgós-zínházat. Mint igen sok föltaláló, ő is szegény ember volt. Mikor 1895-ben az első filmet bemutatta a párisi közönségnek, bevétele csak 35 frank volt. Azonban ez az összeg csakhamar felugrott 2000—3000 frankra esténként. Lumière a testvére segítségével folyton dolgozott a vetítés tökéletesítésén és nem is hiába, mert ma a világon a legnagyobb üzeme a filmgyártásnak van. Ujabban föltalálták a beszélő filmet, ami a színháznak komoly versenytársa lett. A vetítógépes előadások, bemutatások bizonyos tekintetben a szellemi, erkölcsi művelődésnek eszközei lettek, mert azáltal tudományos és művészi, sőt vallási kérdéseket is nagyszerűen tudnak népszerűsíteni. Azonban ide is, mint mindenüvé, bevonult az üzlet. Sok rablókalandot, léhaságot és erkölcsi tökéletlenséget is mutatnak be a filmen s így nem az emberi haladást, hanem a visszafejlődést szolgálja. Okos ember elkerüli a káros befolyást gyakorló látványosságokat.

Kérés a lelkészekhez. A braşovi unitárius lelkészi hivatal értesíti az unitárius lelkészeket, hogy egyházközségükből Braşovban tartózkodó férfiakkal és nőkkel, szolgálkkal és szolgáló leányokkal a vasárnaponként d. u. 4 órakor tartott istentisztelet keretében szívesen foglalkozik. Kéri, hogy a lelkészek találják módját annak, hogy erről egyházközségükből eltávozott hiveiket értesítsék s figyelmüket a fenti dologra hathatósan felhívják. Lelkészi hivatal címe: Str. Dr. Babeş No. 1.

Akadémiták figyelmébe. A Lelkészkör határozata értelmében kérem az angolul tudó fiait, egy lapon szíveskedjenek értesíteni nov. 15-ig, rendelkeznek-e a Peake biblíamagyarozatával (Commentary) s ha igen, az abban foglalt Ó- és Új-t.-ra vonatkozó tud. dolgozatok valamelyikét nem kezdték-e fordítani; ha nem, számukra kijelölteket lefordítják-e. Kérem akadémia fiait, így tegyék lehetővé, hogy a tervezett könyvkiadást lehető hamar és jól megvalósíthassuk. *Dr. Kiss Elek.*

Helyreigazítás. Az Unitárius Közlöny októberi számában a Rareş-i egyházközség jubiláris ünnepségével kapcsolatban közölt adományozások rendjében egy pár téves adat került be, melyet az ügy érdekében a következőkben kiigazítunk: „Béres Mihály és neje Csiszér Irma hősi halált halt Mihály fiuk emlékére a karzat terítőt és az urasztalra való szőnyeget nem 1,900 lej értékben, hanem 2,900 lej értékben adományozták. Az urvacsorai kelyhet nem Szabó Rozália, hanem Szabó Borbála, özv. Máthé Istvánné adományozta. Az ezüst urvacsorai kenyértálat Dimény Józsefné, szül. Dáné Rebeka nem 400, hanem 2,400 lej értékben ajándékozta. A hatátórság névsorából kimaradt Bórhér Dénes. Az adományok közül kimaradt Pál Ferenc tiszteletbeli esperes 1000 lej összegű adománya.”

Értesítés. Tisztelettel értesitem elemi iskolai igazgató és tanító afiait, hogy az E. K. T. rendelete folytán a tanítói fizetéseket jövőre csak az Egyházközségek címére küldheti a pénztár. Felkérem az illető afiait, hogy a postautalványokat jövőre az egyházközségek címére állítsák ki és úgy küldjék be. A szelvényre fel fogjuk írni, hogy ki nek a részére megy a pénz. *Hadházy Sándor*, pénztárnok.

Az Unitárius Tanítók Általános Egyesülete pályázatán Pataktalvi Zsigmond cluji elemi iskolánk tanítója »A gyümölcsstermelés jelentősége és haszna népünk gazdasági életében« című munkája az egyesület pályadíjával lett kitüntetve. Szerző ebben a rendkívül alapos és lelkiismeretes munkájában azzal a fontos kérdéssel foglalkozik, hogy népünket rávegye az intenzívebb gyümölcsstermelésre, mivel napjainkban mindinkább tért hódít a nagy hűtéses korlátozása. Helyes szemszögből indul. Régen óhajtott beigérés volt, hogy népünket gazdasági téren is tökéletessé és gyakorlatilag is jövedelmező kútforráshoz vezessük, mert hiszen nemzetközi viszonylatban immár az ardeali piac az elismerés pálmájával dicsekedhetik. Ezt felismerve, okszerű, célszerű, hasznos gyakorlati utbaigazításokkal kifogástalan védőanyagok egész láncolatát sorakoztatja, a tökéletes és elkészíthető, egyben olcsó és bevált receptek alkalmazására. Ugyancsak nagy szolgálatot tett irányításával a faiskolák szervezésére, a facsemeték ültetésére, védésére, ápolására, valamint a miképpen való gyümölcsstermelés hozamára, hasznathajtó értékesítésére. Méltóan nyerte gazdasági szakkörökben az elismerést, mert népies, könnyed magyarsággal megírt dolgozata népünknel maradandó nyomot fog eredményezni és nagyon helyesen cselekedne, ha féluton meg nem állna. Nemcsak gazdasági szakkörök, hanem a testvér magyar egyházak is felfigyeltek. A róm. kath. Főtanfelügyelőség 5000, a református püspöki hivatal 2000 példányt vásárolt meg terjesztés és minél szélesebb körben való ismeret-, tapasztalatnyújtás céljaira. A gondosan előkészített pályamű hasznos, okszerű, bő magyarázatokkal ellátva a napokban hagyta el a sajtót 8° alakban, vastag papíron nymcva 36 oldal terjedelemben. A hibátlan kiállítású, népies kiadásnak szánt pályamű, — célkitűzését szemelött tartva — célját elérte. Népünk gazdasági tudásának fejlesztéséhez nagyban hozzájárul és jó szolgálatot tesz. De nemcsak gazdasági szakkörökben, hanem népünk szélesebb rétegeiben is visszhangra talált, mert általánosan közkedvelté vált. Nagyon ajánljuk már olcsóságánál fogva is hiveink figyelmébe, mert nemcsak gazdasági szakkörökben hasznos olvasmány, hanem mindannyiunk általános ismeretét gazdagítja e tudnivalókkal. Megrendelhető az »Unitárius Tanítók Általános Egyesületé«-nél Cluj, Colegiul Unitarian. Ára: 5 lej.

—st —e.

Nyugtázás. Az egyesület pénztárába augusztus 25-től október 20-ig tagsági díjat fizettek: özv. Macskásy Lajosné Cluj 1936—8-ra, Pataki Jánosné Cluj 1933—6-ra, Unitárius Földmivesiskola I. G. Duca 1936-ra, Szenkovits Endréné Sanvadisla, Balogh Gyuláné, Szilágyi Béláné Gilau, Balogh Árpádné, Szenkovits Béláné Lona de sus 1937-re, Tóth Vilmos Avramești 1936-ra, Gyalay Pap Dömokosné Cluj 1935-re, Dávid Ferenc Egyesület Cehetel 1933—36-ra, Unitárius Egyházközség Martiniș 1935—36-ra, Fekete Dénes Odorheiu 1932—36-ra, Lőrinczy Béla 1935—36-ra, özv. Boros Györgyné 1933—38-ra, Pál Mihály 1935—36-ra, Székely Ferencné Roșia 1937-re, Tana Ferenc, Keresztély Lajos, özv. Florer Józsefné 1936-ra.

Előfizetési díjat fizettek: Kereki Mártonné Cheia, Kiss Károly, id. Kón-
tész Ferenc, dr. Fekete Sándor, id. Szabó Mózes, Demes Károly, Útő Áron,
Viola Géza, Barabás János, Téglás Albert, özv. Páll Sándorné, Útő Irma,
József Lajos, Unitárius Egyházközség Sfântul Gheorghe, Chileni, Sănger
Aladárné Cluj, Pálffy Sándor Odorheiu, dr. Márkos György, Zsákó Lenke Cluj
1936-ra, özv. Péterffy Lőrincné Aita-Mare 1935—36-ra, Petres Albert Dârjiu
1936-ra, Fazakas Ferenc Filiaş 1934—36-ra.

Alapítói díjban fizettek: Borbély Máté Turda 250 L.; dr. Gálfalvi György
Târgu-Mureş 1000 L.; Útő Béla Racoşul de jos 100 L.; dr. Csutak Mihály
Cluj 125 lei. — Kérem a hátrálékos előfizetési díjak szíves megküldését, hogy
a lap szétküldése fennakadást ne szenvedjen. **Gálfi Lőrinc,** pénztárnok.

Az Unitárius Egyház Irattérjesztő Bizottságának árjegyzéke az 1937 évről.

I. Bibliák.		<i>Lej</i>	<i>Gyöngyösi István: Augusztinovic Pál emléke, 55 old.</i> 10
Biblia 935 sz. nagy alak egész bőrkötésben, aranyvágással (29×20 cm.)	£0)		<i>Többen: Az unitáriusok háromszázados zsinati ünnepélyének emléke Torda 1868, 111 o.d.</i> 30
— 936 sz. nagy alak egész vászonkötésben, pirosvágással (29×20 cm.)	600		— <i>Brassai Sámuel koporsója mellett, 16 oldal</i> 5
— 934 sz. egész vászonkötésben, aranyvágással (29×20 cm.)	500		<i>Többen: Imák és beszédek Torockó 1891, 61 oldal</i> 15
— 927 sz. nagy revidéalt félvászonkötésben (25×20 cm.)	250		— <i>Ima és beszéd U'ár Pál koporsójánál 1903, 9 old.</i> 5
— 921 sz. Oktávalak egész bőrkötésben, aranyvágással (21×14 cm.)	£0)		— <i>Imák, beszédek és üdvözlétek Kvár, Déva 1910., 129 old.</i> 20
— 911 sz. Oktávalak egész vászonkötésben, fehérvágással (17—11 cm.)	20		<i>Weress Béla: Ime az ember 152 old.</i> 90
— 906 sz. Kis alak, vászonkötésben aranyozással	130		<i>Szent-Iványi S.: Világosság jelé 223 oldal, rendes kiadás</i> 90
— 912 sz. Oktávalak, fél vászonkötésben, pirosvágással (17×11 cm.)	100		— <i>amatőr kiadás</i> 120
— 909 sz. Oktávalak fél vászonkötésben, fehérvágással (17×11 cm.)	80		— <i>Jézus emberarca</i> 50
Újtestamentum 952 sz. félvászonkötésben — és zsolttárak 954 sz.	20		<i>d) Ágendák.</i>
Zsolttárak könyve 981 sz.	5		<i>Útő Lajos: Bölcső mellett (keresztelési beszédek)</i> 30
Evangeliumok 935 sz.	5		— <i>Megnyilatkozásunk helye (ürvacsorai beszédek)</i> 30
			— <i>Myrtusok között (esketési beszédek)</i> 30
			<i>Dr. Eöros—Szent-Iványi: Nemzetközi vasárnap</i> 10

II. Szószéki dolgozatok.

a) Imák és Imakönyvek.

<i>Dr. Boros György: Szívemet hozzád emelem, füzve</i>	50
— <i>kötés szerint 80 lejtől feljebb</i>	
<i>Vári Albert: Imakönyv, füzve</i>	35
— <i>kötés szerint, 60 lejtől feljebb</i>	
<i>Többen: Áhitat kis könyve fehér, fekete, piros és kék keménytáblával</i>	15

b) Beszédek.

<i>Channing E. Vilmos: A tökéletes élet. (Ford. az unitárius tanárok, 176 old.)</i>	25
<i>Gálfi Lőrinc: Nagy várakozás, 9 old.</i>	3
<i>Gyórfi István: Az ember, 79 old.</i>	30
<i>Szent-Iványi S.: Jézus emberarca 147old.</i>	50
<i>Többen: Pályadíjjal jutalmazott unitárius egyházi beszédek, kötve 118old.</i>	60

c) Imák és beszédek.

<i>Többen: Imák katonák és hozzátartozóik részére</i>	10
--	----

III. Theologia, filozofia és nevelés-tudomány.

<i>Benczédi Pál: A vallástanítás története, 74 old.</i>	30
— <i>Az unitárius hittelvek kifejlődése, 121 old.</i>	80
— <i>A Ma vallása, ford. 48 oldal</i>	20
— <i>A D. F. E. ylet története, 84 oldal</i>	20
<i>Dr. Borbély István: A keresztényhit története, I. rész, 176 old.</i>	100
— <i>Régi szentírási fordítások</i>	12
— <i>Az unitárius életfelfogás stb.</i>	4
— <i>A dualis létbölcsélet és theológiája</i>	20
— <i>A mai unitárius hittelvek kialakulása</i>	50
— <i>Unitárius és trinitárius öskereszténység</i>	18
— <i>Unitárius prédikáció</i>	4
— <i>A magyar unitárius egyh. alkotm.</i>	4

	Lej	Lej
— Unitárius egyh. szertartástan I. r. 250		
Gálfi Lőrinc: A jelenkor Jézusa ... 4	4	
Lófi Ödön: Az unitarizmus alapelvei 4	4	
Többen: Vallás, Hit és Szabadság ... 40	40	
Gláden—Kiss S.: Keresztény pásztor 120	120	
Savage—Kovács L.: A kereszténység fejlődéstörténete ... 120	120	
Kovács Lajos: Ébresztgetés ... 100	100	
Ürmösi József: Nyári vasárnapi iskolai tanítások ... 20	20	
— Gyakorlati theologia jobb irányelvei 87	87	
— Egyházi szertartásaink reformja ... 10	10	
— Népnevelés ... 5	5	
Balázs Ferenc: Kis Hittan ... 10	10	
Fikker János: Bevezetés a vallás lényegéhez ... 50	50	
Dr. Boros György: Az unitárius vallás jövője ... 3	3	
— Az unitárius lelkész helyzete és szerepe Magyarországon ... 2	2	
— Unitárius theol. szervez. szabályai 10	10	
— Szertartások és vallásos szokások az unitárius egyházban ... 65	65	
— Új theologia és az unitarizmus ... 50	50	
— A szószék jövője ... 3	3	
Dr. Kiss Elek: A vallás és erkölcs unitárius nézőpontból ... 50	50	
— Az értelmi és erkölcsi nevelés viszonya I—II. kötet ... 200	200	
— Az Isteni Törvény útja ... 160	160	
— Teendők az egyházi élet körében ... 25	25	
— Jézus útja az unitarizmus diadalma ... 7	7	
Hall—: Egy unitárius hitvilága ... 40	40	
Carpenter—: A kereszténység helye a világ vallásai között ... 50	50	
Carpenter—: Budhizmus és kereszténység 70	70	
Vári Albert: Miért vagyok én unitárius 5	5	
Brassai: Nézetek a vallás eszméjéről 30	30	
Gálfi Lőrinc: A vallások jövője ... 3	3	
— Legközelebb Jézushoz ... 30	30	
Koncz Boldizsár: Katechezis ... 31	31	
Többen: Vallásszabadság ... 30	30	
—: Brassai Sámuel siremléke ... 3	3	
Ferencz J.: Vallásos dolgokról ... 3	3	
Martineu—Gálfi: A kereszténység öt pontja 3	3	
Perczelné: A szabadelvű theol. előnyei 5	5	
Sudertand: What do unitarian believe? 2	2	
Luptan—Lőrinczy: Miért vagyok unitárius? ... 5	5	
Dr. Varga, Vári, Dr. Gál K.: Három felolvasás az unitarizmusról ... 15	15	
Szent-Iványi S.: Az unitarizmus lényege 12	12	
— Az unitarizmus fejlődése ... 15	15	
— Milikan: Természettudomány és vallás 10	10	
— Peabody: A lélek egyháza ... 25	25	
Kiss S.—Clarke: Mindennap vallása 50	50	
Németiszövegű szoltármagyarázat ... 5	5	
— „uj evangélium ... 5	5	
Dr. Varga: Hittani tanulmányok ... 5	5	
Többen: Unitárius theologiai értekezések 10	10	
—: Unitárius theologiai akadémiai tanárok egyházi beszédei ... 10	10	
Botár I.: A vallásszabadság és Dávid Ferenc ... 15	15	
Szentabrahámi: Suma universiae ... 160	160	
Józan—Carpenter: Jézus evangéliumban és a történelemben ... 5	5	
Dr. Csiki: Hiszek egy Istenben, füzve ... 70	70	
— kötve ... 90	90	
V. Tankönyvek.		
a) Elemi iskolák részére.		
I. és II. o Régeni Áron: Szív és Lélek. (Vezértankönyv) ... 50	50	
III. o. Ürmösi József: Bibliai történetek. Ö szövetségi rész ... 12	12	
IV. o. Benczédi Pál: Evang. történetek ... 12	12	
V. o. Ürmösi József: Az unitárius egyház rövid története ... 12	12	
VI. o. Benczédi Pál: Hit- és erkölcsstan ... 20	20	
b) Középsiskolák részére:		
I. o. Csifó Salamon: Bibliai történetek. Ö-szövetségi rész ... 40	40	
II. o. Vári Albert: Bibliai képek ... 20	20	
III. o. „ „ Istenország munkásai 40	40	
IV. o. Ferencz—Vári: Unitárius Káté 20	20	
V. o. Vári Albert: Keresztény egyház. 30	30	
VI. o. Ferencz—Vári: Unitárius Kistükör 60	60	
VII. o. ...	—	
VIII. o. Ferencz—Gálfi—Vári: Hittan 50	50	
c) Segédkönyvek.		
Sebess Pál: Erkölcsi szabályok ... 3	3	
Tarcsafalvi Albert: Rend- és Illemszabályok ... 3	3	
Unitárius konfirmációi emlékfüzet ... 10	10	
Ürmösi József: Nyári vasárnapi tanítások (Vezértankönyv) ... 20	20	
VI. Ének és zene.		
Iffjúsági daloskönyv ... 20	20	
Unitárius énekeskönyv ... 30	30	
Új énekek pótfüzete ... 5	5	
Régeni Áron: Unitárius egyházi énekek gyűjteménye ... 25	25	
Unitárius Közlöny zenemellékletei füzve 35	35	
iszlai: Egyházi énekek gyűjteménye ... 25	25	
Dr. Lévai Lajos: Székely bethleemes játék és lakodalmi énekek ... 25	25	
VII. Történelmi, szépirodalmi és különfélék.		
Pálffy Miklós: Testvérek vagyunk ... 40	40	
Albert Iván: Száradt szirmok ... 10	10	
Dr. Boros: Br. P.-Horváth Kálmán és elődei ... 4	4	
— Cluji Unitárius kollégium irásban és képbén ... 20	20	
— Carlyle ... 13	13	
Szent Iványi Sándor: Jellempróba ... 2	2	
Péterffy Gyula: Karácsony estjén. (Szinjáték iskolás gyermekek részére) 18	18	

	Lej		Lej
Lőrinczy Géza: Karácsony este. (Szinj- játék iskolás gyermekek részére) ...	10	Gy. Pap Zsigmond: A nép és az in- telligencia ...	30
Kelemen Lajos: Újabb adatok a var- gyasi Daniel család történetéhez ...	60	Székely Gyula: Verses népmondák ...	10
Kelemen L.: Br. Bánffy Jánosné Br. Wesselényi Jozsefa emlékiratai	60	Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc: Gazdatudomány ...	90
A. Barabás Miklós: Lángok és tüzek	40	Ifj. Lőrinczy Dénes: Az ismeretlen ta- nitvány megszólal ...	80
V. Filep Andor: Ifju lelkek ...	20	Dr. Tóth György: Dávid Ferenc emlékezete ...	18
Dr. Kiss Elek: Forgácsok angliai utamból ...	2	Dr. Iván László: Dávid Ferenc arca	30
— Bölöni Farkas Sándor: Utazás Észak- Amerikában ...	55	Dr. Borbély István: Heltai Gáspár ...	20
— Az unitárizmus Dániában ...	14	— Bevezetés a modern szépirodalom tanulmány zásába ...	8
— Ahikár története ...	5	— A régi Torockó ...	30
Gy. Pap Domokos: Dávid Ferenc bu- csuja (szinjjáték) ...	10	— Simén Domokos és kora ...	20
Kovács Lajos: A mi tisztünk igazsága	2	— Ferencz József emlékezete ...	4
Dr. Lévai Lajos: Br. Orbán Balázs szülőfaluja Lengyelfalun ...	25	— A magyar irodalom történetirő munkája ...	4
Lőrinczy László: A haszontyuktenyész- tés, mint mellékfoglalkozás ...	60	— Kiss József ...	4
Ferencz József: Jövendő antológia ...	20	— Erdélyi magyar szépprózairók és költők ...	4
Murányi Farkas Sándor: Költemények	30	— Petőfi költészetének korszakai ...	4
Többen: Emlékfüzet a Tg.-mureși templom felszenteléséről ...	36	— Egy irodalom történetirő nemzedék	4
Vári Domokos: Vallomások ...	40	— Az erdélyi magyar szépirodalom ...	1
— Lélekhangok ...	50	— Moliere ...	4
Dr. Varga Béla: A jelentés logikai alkata ...	20	— Bálványosvár ...	4
— A substantia fajtái ...	50	— Köszívüember fia ...	4
— Jakobi Henrik Frigyes ...	20	— Péterfi Dénes ...	4
— Valóság és érték ...	20	Vári Albert: Berde Mózsá ...	4
Dr. Gál Kelemen: A nemzeti nevelés román fogalmazásban ...	10	Gagyhi Dénes: Dávid Ferenc ...	4
— A társadalmi közszellem hatása az az iskolai nevelésre ...	18	Ferencz József: Emlékeimből ...	4
— Brassai Sámuel ...	50	Csehov: Mit ér az élet? ...	4
— A kolozsvári unitárius kollégium története, 2 kötet ...	300	Márkos Albert: Nagyajtai Kovács István ...	5
— Kilyéni Ferencz József unitárius püspök élete és kora ...	150	Kanyaró: A Zrinyiászk kelte és költője — Zrinyi ismeretlen munkája ...	6
Pálfi Márton: Régi unitárius költők	5	Dr. Strypszky: Az erdélyi halászat is- meretéhez ...	20
Dr. Tóth György: Az unitárius egyház alkotmányának vázlatos jogtörténeti fejtődése ...	12	Dr. Boros György: Az amerikai uni- tárius Társulat 75 éves jubileuma ...	5
Balázs Ferenc: Aranyosszéki tervek ...	3	— Az amerikai unitárius Társulat 100 éves jubileuma ...	10
Dr. Roska Márton: Néprajzi felada- tok Erdélyben ...	3	— Ferencz József 90 éves örömmünnepe	10
S. Nagy László: Harc a végeken ...	50	Dr. Tóth György: Az unitárius egy- ház rendszabályai III. rész ...	50
— Jókai szerelmei ...	50	Brassai: Vasárnapi Ujság ...	50
— Későköszöntés ...	30	Kanyaró: Unitárius történetírás és Calvin orthodoxia ...	25
— Zenélőkut ...	50	Sándor János: Székelykeresztúri uni- tárius gimnázium története ...	50
— Péterfi Dénes ...	15	Varga Dénes: A tordai unitárius gim- názium története ...	50
Erce Miklós: Magyar szavalókönyv	45	Dávid Ferenc: Rövid magyarázat ...	130
Szentmártoni Kálmán: János Zsigmond élet- és jellemrajza ...	150	Jakab Elek: Dávid Ferenc emléke ...	25
Ifj. Mikó Imre: Az erdélyi falu és nem- zetiségi kérdés ...	40	Köváry László: Millénium története ...	15
Többen: Almanach ...	20	Többen: Dávid Ferenc halatának há- romszázados emlékünnepe ...	15
Demeter Béla: Hogyan tanulmányoz- zam a falu életét? ...	10	Benczédi Gergely: Berde Mózsá élet- rajza ...	50
		Channing: Válogatott művei III kötet	40
		Kelemen Albert: Derzsi János emléke	40

	Lej		Lej
Gyergyai: A magyarnyelv sajtóságairól	10	Főtan jkönyvek 1923., 1924. évekről	35
Többen: Az unitárius tanárok harmadik értekezlete	10	" " 1925., 1926., 1927	50
Dr. Kiss Ernő: Dávid Ferenc	50	" " 1928., 1929., 1930	60
Dr. Boros: Brassai Sámuel élete	200		
Többen: A kolozsvári új kollégium megnyitó ünnepe	5		
— Az unitárius tanárok ötödik értekezlete	15		
Dr. Boros: Évi jelentés	10		
— Sebess Pál élete	3		
— Szászendő az unitarizmus múltjából	5		
Józan-Brók: A kereszténység és a szociális munka	5		
Fekete Lajos: Ének a viharban. Regény	80		
Szent-Iványi Sándor: Még csak egy fél év az élet	3		
Izslai Márton: Az ének hatása az Istenízszeletre	2		
Kálnoki: A hívő és hitetlen	3		
Gy. Pap Domokos: Dávid Ferenc életrajza	10		
Perczelné: Áltruizmus a szociális munkában	5		
Dr. Schulczné: A magyar pap és tanító szociális kötelességei	40		
Többen: Felolvasások a D. F. Egyletben H.: Oklondon	3		
Dr. Boros: Unitárius élet Észak-amerikában	3		
— Értető az unitárius nemzetközi konferenciáról	15		
— A székelykereszturi zsinat emléke	3		
— A D. F. Egylet 40 éves jubileuma	2		
— A D. F. Egylet alapszabályai 1885 Kvár	2		
Br. P., Horváth Kálmán: Üdvözlőbeszéd	2		
Dr. Boros: Fiatalság barátja füzetekben	3		
Ürmössi Miklós: A genfi Calvin ünnep utja	2		
Kiss Sándor: Az amerikai unitáriusok	3		
Benczédi Pál: A D. F. Egylet története	20		
Dr. Boros—Haller: Az evangéliumok nőalakjai	20		
Dr. Varga Béla: Ami örökkévaló Dávid Ferenc életéből	5		
Erdő János: Keresztény Magvető tárgymutató, második kötet	50		
Gy. Pap Domokos: Emlékezés nagy tudós Brassai Sámuelre	2		
S. Nagy László: A tordai gyűlés	4		
Dr. Jancsó: Egészségügyi tanácsadó	10		
Ferencz József: A magyarországi unitáriusok	5		
Főtanácsi jegyzőkönyvek 1900, 1904—1913, 1926 évekről	25		

VIII. Képek és levelezőlapok.

5091 sz. Jézus tanít a tavon 36×78 cm. kerettel és üveggel 350 lej; 5088 sz. Utolsó vacsora 19×26 cm. kerettel és üveggel 350 lej; 17817 sz. Utolsó vacsora 19×26 cm. keret nélkül 12 lej; 1727 sz. Jézus az olajfák hegyén 19×26 cm. keret nélkül 12 lej; 10015 sz. Jézus a keresztfán 32×42 cm. kerettel és üveggel 93 lej; 30522 sz. Ecce homo 32/42 cm. kerettel és üveggel 196 lej; 1417 sz. Jézus az olajfák hegyén 39×51 cm. kerettel és üveggel 269 lej; Bibliai mondások kemény kartonlapokon 10—25 lej; Dávid Ferenc emléktábla (levelezőlap) 5 lej; Deva és Devavára (levelezőlap) 12 lej; Deva és Dávid Ferenc emléktábla (levelezőlap) 12 lej; Aiudi unitárius templom (levelezőlap) 5 lej; Cheai unitárius templom (levelezőlap, egyszínű) 3 lej; Ugyanaz, kétszínű 5 lej; Ferencz József püspök képe (levelezőlap) 3 lej; Dr. Boros György püspök képe 5 lej; Ferencz József püspök képe 5 lej; Brassai Sámuel képe 3 lej; Simén Domokos képe 3 lej; K. Nagy Elek képe 3 lej; Különféle bibliai képek 4 lej; Galambjelvény 50 bani.

IX. Nyomtatványok és kezelési könyvek.

Lelkeszi iktatóív 3 lej; Lelkeszi iktatókönyv 1500 számra 190 lej; Lelkeszi postakönyv 200 oldal 110 lej; Gyűlésjegyzőkönyv 400 oldal 160 lej; Nyugtatomb (100 nyugta, 100 ellennyugta) 20 lej; Lelkeszi hivatalos boríték drbként 1 lej; Keresztelési anyakönyvi iv drbként 2 lej; Esketési anyakönyvi iv drbként 2 lej; Halálózási anyakönyvi iv drbként 2 lej; Keresztelési anyakönyvi kivonat drbként 2 lej; Halálózási anyakönyvi kivonat drbként 2 lej; Családkönyvi iv drbként 3 lej; Költségvetés iv drbként 2 lej; Pénztári számadás drbként 2 lej; Pénztári napló kívül drbként 2 lej; Esketési anyakönyvi kivonat drbként 2 lej; Pénztári napló belül drbként 2 lej; Vagyonteltár füzetenként 8 lej; Építkezési kimutatás drbként 1 lej; Teherkimutatás drbként 1 lej; Megbízólevél drbként 1 lej; Aranykönyvi kivonat drbként 1 lej; Választói névjegyzék ivenként 2 lej; Egyházi rovatlan kivetési és kezelési főkönyv ivenként 2 lej; Kimutatás a pénztár, magtár stb. forgalmáról ivenként 5 lej; Kimutatás az egyházköri népesedési mozgalomról ivenként 5 lej.

Az „Unitárius Közlöny“ megjelenik havonta.
Szerkesztő: Benczédi Pál.

Tipografia „PALLAS“ könyvnyomda Cluj, Str. Vlahuța 3.